

PALEOGENNÍ A NEOGENNÍ RYBÍ FAUNA VYBRANÝCH LOKALIT NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Předložená disertace představuje soubor komentářů k nálezům fosilních ryb a jejich paleoekologii na deseti vybraných lokalitách na území České Republiky. Výsledky byly podpořeny a doplněny také nálezy z dalších regionů.

Rybí fauny byla studována z těchto paleontologických lokalit: Kelč, Rožnov pod Radhoštěm, Litenčice, Krumvíř, Vážany nad Litavou, Strachotín, Opava - Kateřinky, Kučlín u Bíliny, Byňov and Bechlejovice.

Výsledky studia fauny na výše uvedených lokalitách lze shrnout takto:

a) V rámci menilitového a ždánicko-hustopečského souvrství byly rozeznány a popsány přímé doklady potravních nároků u těchto taxonů: *Scopeloides glarisianus*, *Anencheilum glarisianum*, *Lepidopus glarisianus*, *Trachinus minutus*, *Serranus budensis*, *Merluccius latus*, *Oligophus moravicus*.

b) V rámci menilitového a ždánicko-hustopečského souvrství byl zrekonstruován částečný trofický diagram rybiho společenstva. V jeho celku lze rozlišit dvě společenstva. První trofické společenstvo (A) je složeno z druhů *Scopeloides glarisianus*, *Anencheilum glarisianum*, případně *Lepidopus glarisianus*, gadiformních ryb a také z bezobratlých členů, sloužících jako potrava. Druhé společenstvo (B) je charakterizováno druhem *Serranus budensis*, argentiniidními rybami a v některých částech Evropského regionu (např. Polsko) také rodem *Holosteus*. Druh *Trachinus minutus* nelze zařadit do žádného ze dvou výše jmenovaných společenstev pro nedostatek přímých indicií.

c) Bylo určeno Egorské stáří lokality Strachotín (ždánicko-hustopečského souvrství). Původně předpokládané stáří Baden bylo vyvráceno. Rybí fauna na lokalitě byla přerazena k druhu *Bregmaceros filamentosus*.

d) Je podán komentář k nejstarším známým nálezům pachyosteotických ryb z lokality Opava-Kateřinky (severní část karpatské předhlubně). Je stručně představen biologický fenomén nazvaný pachyosteosa (hyperosteosa s.s.) a jsou uvedeny podobné případy z literatury. Je předpokládán další výzkum.

e) Rybí fauna lokality Kučlín u Bíliny (České středohoří) byla zhodnocena z hlediska nových taxonomických poznatků (význam thaumaturidů jako členů skupiny esociformů). Na základě znalostí paralel na podobných lokalitách a ve srovnání s recentními skupinami byly navrženy potravní vztahy tohoto rybiho společenstva. Bylo provedeno srovnání s eocenními lokalitami v Severní Americe, Evropě a Asii.

f) Monotypická rybí fauna (rod *Pirskenus*) z lokality Roudníky (České středohoří) je poprvé popsána v širším paleoekologickém kontextu a ukazuje velmi pravděpodobnou komunikaci s marinním prostředím.

g) Rybí fauna lokality Bechlejovice (České středohoří) byla potvrzena jako monotypická (jediný druh *Umbra prochazkai*). Výskyt druhu *Pirskenus* sp. nebyl potvrzen. Druh *Umbra prochazkai* byl srovnán s recentními umbridy z hlediska potravních návyků.